

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ poenæ sacrilegis sint impositæ, vel imponendæ. §. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

grate quid est & hæreticorum proprium. At si non ex formali contemptu, sed materiali res sacra offendatur, peccatum veniale esse poterit. Primo ex parte materie, vt si leuiter clericum percussus, leuem rem è loco sacro fureris, leuiter rem voto promissam violes. Vsurpare autem iurisdictionem, tum in imponendo clerico tributum, tum in illo iudicando, aut ad iudicium trahendo, nunquam esse potest leuis materia, tamen minimum tributum sit, & minimum tempus, in quo à iudice seculari decineris; quia vt bene dicit Suarez tom. 1. de Religione, lib. 3. cap. 7. num. 2. non tam attenditur ibi quantitas tributi, aut temporis, pro quo iurisdictionis usurpatur quam usurpatio ipsa iurisdictionis, quæ per se res grauis est. Secundò fieri potest sacrilegium veniale ex defectu considerationis, & aduertentiæ: quod in omnibus peccatis commune est: sic Suar. *suprà*. Valentia 2. 2. *diffinit.* 6. *quæst.* 15. *punct.* 2. Lessius lib. 2. *de iustit.* cap. 45. *dub.* 4. n. 29. Bonacin. *disp.* 3. de primo decalog. *præcept.* *quæst.* 6. p. *unic.* num. 19.

2. Hoc peccatum esse potest omissionis, & commissionis, tamen frequenter commissionis sit. Valent. 2. 2. *diff.* 6. *quæst.* 15. p. 2. Suarez tom. 1. de Religione, *tract.* 3. lib. 3. cap. 7. num. 4. Percussio enim clerici, extractio delinquentis ex loco sacro vasorum sacrorum profanatio, templi destructio, & similia, peccata sunt commissionis, vt de se constat. At si reuerentiam debitam ex præcepto alicui rei sacra, vt imagini, aut Eucharistia omittas, peccatum omissionis facis, qualiter faciunt qui Eucharistia non se inclinant, cum adoranda proponitur, & sacerdotes, qui in sacratio repositam sine clausibus habent, iuxta text. in cap. *sancti de celebratione Missarum*. An autem sit propriè sacrilegium, vel aliud peccatum distinctum non recipere sacramenta tempore debito non satis constat. Videatur enim sacrilegium non esse, sicut non est sacrilegium omisso Missæ die festo, sed quoddam peccatum irreligiositatis circa Deum à sacrilegio distinctum. Adde sacrilegium debere committi circa rem sacram: at vbi datur omisso sacramenti, nulla est res sacra. Ergo nullum est sacrilegium, quod in læsione rei sacrae consistit. Nihilominus probabilius mihi videtur, sacrilegium esse; quia negari non potest ibi omitti aliquam reuerentiam debitam rebus sacris, scilicet sacramentis. Ergo talis omisso sacrilegium est: violas enim per omissionem rem sacram, quam sacramentorum receptione veneraris. Secus dicendum est in Exemplo de omissione Missæ præceptæ: hæc enim sacrilegium propriè non est, sed irreligiositas alterius rationis; quia in Missa non rem sacram sed Deum ipsum directè veneraris; ipsa enim est Dei veneratio, & supremus cultus.

4. Rursus hoc peccatum esse potest & per excessum, & per defectum; per excessum, si rem, quæ sacra non est, cultu sacro veneris, vt si vestibus non sacris pro sacris utaris, illisque venerationem sacratis vestibus debitam tribuas: si reliquias, vel imaginem alicuius hominis non approbati à Sede Apostolica pro sancto, publicè vt talem veneris, vel priuatim sine sufficiente fundamento: committis enim excessum in tali cultu: peccas ergo sacrilegij peccato per excessum; per defectum clara sunt exempla: nam percussio clerici, profanatio vasorum sacrorum, indigna sacramentorum susceptio, & similia sunt peccata per defectum, quia deficiis à cultu, quem talibus rebus sacris exhibere debebas.

4. Deinde hoc vitium sacrilegij aliquando cum aliis peccatis est coniunctum, aliquando per se solum committitur, quod in ordine ad confessionem est notandum. Nam sæpè cum iniustitia, vt in percussione clerici, sæpè cum intemperantia, vt in alio modo castitatis sit. Sæpè tamen solum sacrilegium patitur, vt si verberes clericum ipso consentiente, vel per laicum absque necessitate: si copulam maritalem habeas in Ecclesia absque necessitate: si vala sacra profanes, sacramenta indignè suscipias, in iis omnibus casibus sola malitia sacrilegij reperitur.

5. Denique in confessione non solum explicandum est, quoties commiseris sacrilegium, sed quæ sacrilegia fuerint; quia non solum in genere, sed in specie tenentis peccata commissa declarare: constat autem plura sacrilegia specie differre: quæ enim primo loco constitutum differunt à secundo, & tertio, iuxta distinctionem supra factam, quæ est generis in species non infimas, quare quodlibet ex illis generibus suas species habet. Aliud enim est sacrilegium commissum vulnerando clericum, aliud illud ad tribunal seculari ducendo, aliud tributum ei imponendo. Item aliud est sacrilegium, quo sacramenta violantur, & quo vestes, vasa sacra, & quod locus sacri per extractionem delinquentis, vel mercaturam, quo bona Ecclesiæ indebitè, vel usurpatur: tenentis ergo hæc omnia declarare: & notauit Bonac. *diff.* 3. de primo decalog. *præcept.* 9. 6. p. *unic.* in *fine*.

Quæ pœnæ sacrilegis sint impostæ, vel imponendæ.

S V M M A R I V M.

1. Explicatur quibus in casibus excommunicatio sit ipso iure imposta ob sacrilegium.
2. Sacrilegium est mixti fori, & pœna imponenda arbitraria est respectu a qualitate delicti.

1. Si loquamur de pœnis ipso facto impostis, nullæ habentur in iure extra casus statim referendos. Prima est sacrilegium commissum per spoliationem rerum sacratarum cum effractione templi: iuxta c. *conquesti* 22. de Sentent. excommunicat. ob quod sacrilegium excommunicatio incurritur, de cuius intelligentia satis dixi, cum de immunit. Ecclesiarum sermonem feci. Solum aduertor, res sacras comburas tamen tecum non alios excommunicacionem contrahere postea templi effractione; quia respectu damnificationis Ecclesiæ, & illius spoliationi per accidens est, quod tecum res sacra ferat, vel quod illas comburas. Item si templum ipsum delitueris, & bona illius dissipaueris, clarum est in scripturis excommunicacione te comprehendi; quia verè spoliatus, & effragatus: & in iis contentis Suarez 1. 5. de censur. *disp.* 22. *sect.* 2. num. 12. Lessius lib. 2. c. 45. *dub.* 4. n. 22. Secunda est, sacrilegium commissum ob violentas manus in clericum, ratione cuius contrahitur excommunicatio referatæ: cap. *si quis suadente* 17. q. 4. de cuius intelligentia satis dixi in tractat. de excommunicat. *puncto de excommunicat. referatæ in decretis*. Tertia est de violentis immunitatem Ecclesiasticam præcipue impositione tributorum, & illorum extractione, qui ipso iure excommunicantur in bulla cœnæ Domini, vt latius iis: & tractat de immunit. Ecclesiæ. *diff.* Extra hos casus nulla est censura, nec pœna sacrilegis ipso iure annexa, & traditor Suarez, Lessius, Valentia, Azor, Bonacina, reliquique Doctores allegati.

2. Si autem de pœnis imponendis à iudice loquamur, latè eas expendunt Salzed. *pract.* e. 87. Decian. lib. 6. *pract. crispin.* cap. 33. Menochius de arbit. lib. 2. *casu* 384. Farinae de iuris. 9. 172. n. 1. & 179. Hi ergo Doctores primo statuunt hoc crimen sacrilegij esse mixti fori, & tam iudicem Ecclesiasticum, quam secularem de laico illud committente cognoscere posse ad præuentionem: sic Salzedo *ditto* c. 87. *ver. similes laicos* Petr. Gregor. *Syntag. iuris* lib. 33. cap. 15. num. 3. Farinae, num. 30. & 98. num. 132. & 156. Pœna autem imponenda arbitraria est pro qualitate delicti quod arbitrium extendi potest vsque ad pœnam mortis, si sacrilegium graue sit, quale esset furtum alicuius custodiæ, in quo sanctissimum sacramentum esset repositum, tamen ipsa minimi valoris fuerit: quia tunc non attenditur tam qualitas furri, quam sacrilegij: sic Lat. in *pract. S. sacrilegium*, n. 4. Petr. Gregor. *suprà* n. 3. Decian. cap. 33. n. 14. & 21. Menoch. *total. casu* 389. Farinae, 9. 172. n. 12. Anton. Gom. 1. 3. *ordinar. cap. 5. n. 11.* & probat manifestè lex. *Sacrilegij pœnam*, ff. *Ad leg. tul. peculatus* 1. ibi: sacrilegij pœnam debet proconful pro qualitate personæ, proque rei conditione, & temporis, & ætatis, & sexus, vel seueris, vel clementius statuere. Ecce qua ratione augenda, vel minuenda pœna est arbitrio iudicis. Quod autem neque ad mortem extendi possit constat ex verbis, quæ immediatè subiungit. Et scio (inquit) multos etiam ad bestias damna esse sacrilegos nonnullos etiam viuos exussisse, alios vero in furca suspendisse.

DISPUTATIO III.

De Simonia crimine Religioni opposito.

Lacuit de hoc crimine etiam, sacrilegium sit specialem dispensationem instituere: quia de illo specialiter iure tractant, vt constat titulo de Simonia in decretal. & in decret. *causa* 1. per *quæstiones sequentes*. Et in leg. nostri regni, titulo 17. *part.* 1. Item Theologi cum D. Thom. 2. 2. q. 100. & cum Magist. 4. *distinct.* 25. Summi illæ verbo simonia: & alij in dicto referendi.

Simonia vitium est religioni oppositum, in quo indignè res spirituales pertrahantur, ex quibus alix sunt per se spirituales vt sacramenta, dona supernaturalia, &c. Alix spirituales annexæ, vt beneficia Ecclesiastica. De his omnibus, qua ratione simonia committatur hæc præsentis Disputacione declarare intendimus.